

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Larisa Prutean,
reprezentată de avocatul Mihai Balaban,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 din mun.
Chișinău, în procedura falimentului împotriva Larisei Prutean, intervenient
accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la încasarea
datoriei,

împotriva încheierii din 22 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru,

*(Dosarul nr. 2r-187/25
2-19157088-01-2r-21052025)*

Instanța de apel corect a dispus restituirea cererii de apel în temeiul art. 369
alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care apelantul nu a
justificat imposibilitatea de a prezenta apelul în interiorul termenului de 30 zile
prevăzut de art. 362 din Codul de procedură civilă.

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. R. Pascari)
Curtea de Apel Centru (jud. A. Panov, N. Mămăligă, A. Malîi)

20 iunie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, recursul declarat de Larisa Prutean, reprezentată de avocatul Mihai Balaban,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat, *judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 26 septembrie 2019, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 din mun. Chișinău, în procedura falimentului a depus cerere de chemare în judecată împotriva Larisei Prutean, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei.

2. Prin hotărârea din 22 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă Întreprindea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 din mun. Chișinău, în procedura falimentului. S-a încasat de la Larisa Prutean în beneficiul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 din mun. Chișinău, în procedura falimentului, suma de 5 873,51 de lei, inclusiv 2 824,94 de lei pentru energie termică (încălzire) și 3 048,57 de lei pentru prepararea apei calde, formată pentru perioada 1 septembrie 2016 – 28 februarie 2022. S-a încasat în bugetul de stat, de la Larisa Prutean, suma de 270,00 lei cu titlu de taxă de stat.

3. La 18 octombrie 2024, prin intermediul oficiului poștal, Larisa Prutean, reprezentată de avocatul Mihai Balaban, a declarat apel împotriva hotărârii din 22 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând repunerea în termen, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu remiterea cauzei spre rejudecare, or, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

4. Prin încheierea din 22 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru a fost respinsă cererea depusă de Larisa Prutean, reprezentată de avocatul Mihai Balaban cu privire la repunerea apelului în termen și s-a restituit, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

5. La 18 aprilie 2025, prin intermediul poștei electronice, Larisa Prutean, reprezentată de avocatul Mihai Balaban a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 22 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii instanței de apel, repunerea în termen a cererii de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

6. În argumentarea recursului a invocat că consideră încheierea instanței de apel neîntemeiată, deoarece instanța a dat aprecierea eronată argumentelor apelantei.

7. A menționat că la 22 aprilie 2024 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii instanței de fond, iar la 26 aprilie 2024 acesta a fost recepționat de către avocatul Mihai Balaban. La 3 mai 2024, avocatul Balaban Mihai a redactat și a semnat electronic cererea de apel nemotivat, pentru a fi expediată la adresa electronică a instanței (confirmare în acest sens s-a anexat). Însă, după cum s-a stabilit ulterior, dintr-o eroare umană sau posibil tehnică, cererea de apel nemotivată, semnată electronic, nu a mai ajuns la adresa de e-mail a instanței de apel. Respectiv, abia la 29 septembrie 2024, din căsuța poștală a fost ridicată citația executorul judecătoresc Alexandru Tcacenco, prin care Larisa Prutean a fost informată despre existența procedurii de executare a documentului executoriu nr. 2-18631/2019 din 22 aprilie 2024 emis de judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, privind încasarea în bugetul de stat de la Prutean Larisa a sumei de 270 de lei, cu titlu de taxă de stat.

8. A notat că, ulterior la 1 octombrie 2024 a fost depusă cerere de a lua cunoștință cu dosarul pentru a verifica dacă într-adevăr nu a fost expediată cererea de apel nemotivat. Astfel, drept urmare a unei erori umane, avocatul Mihai Balaban, având buna credință că a expediat cererea de apel nemotivat, de fapt a omis la 3 mai 2024 să expedieze cererea de apel nemotivat la adresa e-mail a instanței, motiv din care a solicitat instanței repunerea în termenul de depunere a apelului.

9. Ce ține de miza apelantei Larisa Prutean, a specificat că examinarea cauzei a avut loc în lipsa reprezentantului, avocatul Mihai Balaban, care a fost în imposibilitate de a se prezenta la ședința de judecată datorită faptului că se va afla peste hotarele țării în perioada 18 aprilie-25 aprilie 2024, expediind în adresa instanței cererea din 22 martie 2024 de amânare a examinării cauzei. În consecință, instanța de fond absolut neîntemeiat a admis pretenția de a încasare a sumei de 3 048,57 lei pentru prepararea apei calde.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

11. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

12. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

13. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

14. Art.102 alin.(7) din Codul de procedură civilă:

„Citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal. Citațiile și înștiințările expediate la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate.”

15. Art. 105 alin.(1)–(5) din Codul de procedură civilă:

„Citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmînează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmînează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmînează în același mod unui alt angajat, considerîndu-se recepționată de organizație.”

16. Art.106 din Codul de procedură civilă:

„Dacă destinatarul refuză să primească citația sau înștiințarea, persoana împuternicită să o înmîneze consemnează refuzul pe citație sau înștiințare și o restituie instanței judecătorești. Persoana care refuză să primească citația sau înștiințarea se consideră înștiințată despre locul, data și ora ședinței de judecată sau despre locul, data și ora efectuării unui act procedural. Neprezentarea ei în instanță nu împiedică judecarea pricinii sau efectuarea actului procedural.”

17. Art.107 alin.(1)-(2) din Codul de procedură civilă:

„Dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței noua adresă. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră recepționată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește sau nu își are sediul acolo. Partea este obligată să informeze instanța, nu mai târziu de 3 zile pînă la data ședinței de judecată, despre angajarea unui avocat, schimbarea sau renunțarea la serviciile

avocatului, prezentând instanței datele de contact ale noului avocat, inclusiv adresa electronică a acestuia.”

18. Articolul 183 alin.(1)-(5) din Codul civil:

„(1) Persoana juridică are un sediu, indicat în actele de constituire. (2) Stabilirea și schimbarea sediului sunt opozabile terților din momentul înregistrării de stat. (3) Adresa poștală a persoanei juridice este cea de la sediu. Persoana juridică poate avea și alte adrese pentru corespondență. (4) Toate documentele și scrisorile intrate la sediu se consideră recepționate de către persoana juridică. (5) Persoana juridică este obligată să publice un aviz în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova” despre modificarea sediului sub sancțiunea plății de despăgubiri.”

19. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

20. Art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

21. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

22. Art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. (3) Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.”

23. Art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă:

„Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. (3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). (4) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.”

24. Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

25. Completul de judecată atestă că încheierea contestată a fost emisă la 22 ianuarie 2025 și expediată reprezentantului recurente, avocatul Mihai Balaban, la 8 aprilie 2025, prin intermediul poștei electronice (f.d.243, Vol. I). Prin urmare, recursul declarat la data de 18 aprilie 2025, se consideră depus cu respectarea termenului de declarare a recursului.

26. Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat împotriva încheierii contestate urmează a fi respins din considerentele ce urmează.

27. Din materialele dosarului rezultă că, dispozitivul hotărârii judecătorești, a fost pronunțat la 22 aprilie 2024, iar termenul de declarare a apelului este de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

28. În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 22 aprilie 2024, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu 23 aprilie 2024, iar ultima zi a termenului de declarare a apelului fiind 22 mai 2024, inclusiv.

29. La 18 octombrie 2024, contrar prevederilor art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, inserat la pct.22 din prezenta decizie, Larisa Prutean, reprezentată de avocatul Mihai Balaban a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 22 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea acestuia și casarea hotărârii instanței de fond (f.d. 219-220, Vol. I).

30. Din actele dosarului se confirmă faptul că apelanta Larisa Prutean, reprezentată de avocatul Mihai Balaban, nu s-a conformat prevederilor art. 362 alin.(1) din Codul de procedură civilă și nu a depus apelul în termen.

31. Drept urmare a omiterii termenului de declarare a apelului, Larisa Prutean, reprezentată de avocatul Mihai Balaban în temeiul art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, invocând faptul că din motivul unei erori umane sau tehnice reprezentantul nu a expediat în adresa instanței cererea de apel nemotivată, redactată și semnată electronic la 3 mai 2024, ora 21.01.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție califică ca fiind nejustificat argumentul invocat în susținerea cererii cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, or, omisiunea de verificare a expedierii/recepționării de către instanța de judecată a cererii de apel

nemotivată îi este imputabilă Larisei Prutean, reprezentată de avocatul Mihai Balaban. De altfel, în conformitate cu art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, culpa reprezentantului este echivalentă culpei părții.

33. În condițiile expuse, apelanta/reprezentantul acestuia cunoscând despre hotărârea instanței de fond (fapt susținut în cererea de recurs), urma să depună diligență și să depună apelul în termenul prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care este un termen de decădere și nu poate fi prelungit nejustificat.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază, că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. În consecință, neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

35. Completul de judecată notează că, nerespectarea termenului de declarare a apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv a recurentei Larisa Prutean, reprezentată de avocatul Mihai Balaban, care trebuiau să dea dovadă de atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

36. Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurent sunt declarative și lipsite de suport juridic, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Larisa Prutean, reprezentată de avocatul Mihai Balaban și a menține încheierea contestată.

37. În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Respinge recursul declarat de Larisa Prutean, reprezentată de avocatul Mihai Balaban.

Menține încheierea din 22 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru, adoptată în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de

Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 din mun. Chișinău, în procedura falimentului împotriva Larisei Prutean, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat